

Brussel, 3 juli 2026
(OR. en)

11130/26

ECOFIN 920
UEM 324
SOC 449
EMPL 251
COMPET 864
ENV 840
EDUC 306
ENER 462
JAI 900
GENDER 137
JEUN 180
SAN 538
ECB
EIB

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	AANBEVELING VAN DE RAAD inzake het economisch, sociaal, werkgelegenheids-, structuur- en begrotingsbeleid van Malta

De delegaties vinden hierbij de bovengenoemde ontwerpaanbeveling van de Raad, die is gebaseerd op Commissievoorstel COM(2026) 218 final en is herzien en goedgekeurd door verschillende comités van de Raad en is afgerond door het Economisch en Financieel Comité.

AANBEVELING VAN DE RAAD

inzake het economisch, sociaal, werkgelegenheids-, structuur- en begrotingsbeleid van Malta

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 121, lid 2, en artikel 148, lid 4,

Gezien Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad¹, en met name artikel 3, lid 3,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Gezien de resoluties van het Europees Parlement,

Gezien de conclusies van de Europese Raad,

Gezien het advies van het Comité voor de werkgelegenheid,

Gezien het advies van het Economisch en Financieel Comité,

Gezien het advies van het Comité voor sociale bescherming,

Gezien het advies van het Comité voor de economische politiek,

¹ Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad (PB L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Verordening (EU) 2024/1263 bevat de doelstellingen van het kader voor economische governance, dat erop gericht is gezonde en houdbare overheidsfinanciën, duurzame en inclusieve groei, alsook veerkracht te bevorderen door middel van hervormingen en investeringen, en buitensporige overheidstekorten te voorkomen. In die verordening is bepaald dat de Raad en de Commissie in het kader van het Europees Semester multilateraal toezicht uitoefenen overeenkomstig de doelstellingen en vereisten van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). Het Europees Semester omvat met name de opstelling van en het toezicht op de uitvoering van landspecifieke aanbevelingen.
- (2) Op 25 november 2026 heeft de Commissie een advies over het ontwerpbegrotingsplan 2025 van Malta goedgekeurd. Tevens heeft de Commissie op die datum op grond van Verordening (EU) nr. 1176/2011 het waarschuwingsmechanismeverslag 2026 goedgekeurd, waarin zij Malta niet noemt als een van de lidstaten waarvoor een diepgaande evaluatie nodig is. Ook heeft de Commissie een aanbeveling goedgekeurd voor een aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone, alsook voor een aanbeveling van de Raad over menselijk kapitaal in de Europese Unie, en een voorstel gedaan voor het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid voor 2026, waarin de uitvoering van de werkgelegenheidsrichtsnoeren en de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten wordt geanalyseerd. De Raad heeft de aanbeveling over het economisch beleid van de eurozone² aangenomen op 21 april 2026, en het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid en de aanbeveling over menselijk kapitaal op 9 maart 2026.

² PB C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (3) Op 29 januari 2025 heeft de Commissie het kompas voor concurrentievermogen gepubliceerd, een strategisch kader dat de komende vijf jaar het mondiale concurrentievermogen van de Unie moet stimuleren. Daarin worden de drie transformatievereisten innovatie, decarbonisatie en concurrentievermogen, en veiligheid genoemd als kritieke pijlers voor duurzame economische groei. Sinds de bekendmaking ervan heeft het kompas voor concurrentievermogen gediend als uitgangspunt voor de werkzaamheden in het kader van het Europees Semester en zorgt het ervoor dat het economisch beleid van de lidstaten in overeenstemming is met de strategische doelstellingen van de EU, waarbij een uniforme aanpak van economische governance wordt opgezet ter bevordering van duurzame groei, innovatie en veerkracht in de Unie.
- (4) In 2026 blijft het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid parallel verlopen met de slotfase van de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit³. Herstel- en veerkrachtplannen zijn, samen met financiering in het kader van het cohesiebeleid, van essentieel belang gebleken voor de verwezenlijking van de beleidsprioriteiten van het Europees Semester, aangezien met de plannen alle of een aanzienlijk deel van de uitdagingen die in de relevante landspecifieke aanbevelingen van de recente cycli zijn aangehaald, moesten worden aangepakt, en in de door het Europees cohesiebeleid gefinancierde programma's rekening moest worden gehouden met de landspecifieke aanbevelingen. Nu de herstel- en veerkrachtfaciliteit bijna ten einde loopt, blijft het van essentieel belang om de hervormingen en investeringen die in het kader daarvan worden ondersteund en uitgevoerd, vol te houden, met name die welke bijdragen tot de aanpak van de uitdagingen die in de landspecifieke aanbevelingen zijn vastgesteld, en erop voort te bouwen.

³ Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (5) Op 3 juni 2026 heeft de Commissie het landverslag 2026 voor Malta bekendgemaakt. Daarin is de vooruitgang beoordeeld die Malta heeft geboekt bij de uitvoering van de landspecifieke aanbevelingen voor 2025 en is de balans opgemaakt van de uitvoering door Malta van het herstel- en veerkrachtplan. Op basis van die analyse zijn in het landverslag de dringendste uitdagingen voor Malta in kaart gebracht. Ook is daarin de vooruitgang beoordeeld die Malta heeft geboekt bij de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten en bij de verwezenlijking van de kerndoelen van de Unie inzake werkgelegenheid, vaardigheden en vermindering van armoede en sociale uitsluiting, alsook bij de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.
- (6) Op 21 januari 2025 heeft de Raad, op basis van de beoordeling en de aanbeveling van de Commissie, een aanbeveling aangenomen tot goedkeuring van het nationaal budgettaire-structureel plan voor de middellange termijn van Malta⁴. Het plan bestrijkt de periode 2025 tot en met 2028 en bevat een begrotingsaanpassing die over vier jaar is gespreid. De Raad heeft de volgende maximale groeipercentages van de netto-uitgaven aanbevolen: 6,0 % in 2025, 5,8 % in 2026, 5,8 % in 2027 en 6,1 % in 2028; deze stemmen overeen met de maximale cumulatieve groeipercentages die zijn berekend op basis van referentiejaar 2023, namelijk 13,8 % in 2025, 20,4 % in 2026, 27,4 % in 2027 en 35,1 % in 2028. Voor de jaren 2025-2027 vallen deze maximale groeipercentages van de netto-uitgaven samen met het overeenkomstig artikel 126, lid 7, VWEU door de Raad op 21 januari 2025 aanbevolen correctieve pad om een einde te maken aan het buitensporige tekort⁵. Na de tijdige en duurzame correctie van het buitensporige tekort heeft de Raad op [datum] op aanbeveling van de Commissie een besluit krachtens artikel 126, lid 12, VWEU⁶ vastgesteld tot intrekking van zijn eerdere besluit waarbij het bestaan van een buitensporig tekort werd vastgesteld⁷.

⁴ Aanbeveling van de Raad van 21 januari 2025 tot goedkeuring van het nationaal budgettaire-structureel plan voor de middellange termijn van Malta (PB C, C/2025/649, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/649/oj>).

⁵ Aanbeveling van de Raad om een einde te maken aan de buitensporigtekortsituatie in Malta, aangenomen op 21 januari 2025. Alle documenten met betrekking tot de buitensporigtekortprocedure van Malta zijn te vinden op: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Malta_en.

⁶ Besluit (EU) 2026/[PB: gelieve de desbetreffende referentie in te vullen] van de Raad van [datum] tot intrekking van Besluit (EU) 2024/2128 betreffende het bestaan van een buitensporig tekort in Malta (PB [gelieve de desbetreffende PB-referenties in te vullen]).

⁷ Besluit (EU) 2024/2128 van de Raad van 26 juli 2024 betreffende het bestaan van een buitensporig tekort op Malta (PB C, C/2024/2128, 1.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2128/oj>).

- (7) De Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de gevolgen daarvan vormen een existentiële uitdaging voor de Europese Unie. De Commissie heeft de lidstaten uitgenodigd te verzoeken om een gecoördineerde activering van de nationale ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact ter ondersteuning van de inspanningen van de EU om tot een snelle en aanzienlijke verhoging van de defensie-uitgaven te komen⁸, en dit voorstel is door de Europese Raad van 6 maart 2025 positief ontvangen. De lidstaten kunnen nog tot 2028 om activering van de nationale ontsnappingsclausule verzoeken indien zij voldoen aan de criteria van artikel 26 van Verordening (EU) 2024/1263.
- (8) Op 30 april 2026 heeft Malta zijn jaarlijkse voortgangsverslag 2026⁹ ingediend over de naleving van de aanbevolen maximale groeipercentages van de netto-uitgaven en de uitvoering van hervormingen en investeringen als antwoord op de belangrijkste uitdagingen zoals benoemd in de landspecifieke aanbevelingen van het Europees Semester. Het jaarlijkse voortgangsverslag weerspiegelt ook de halfjaarlijkse verslaglegging van Malta over de vooruitgang bij de uitvoering van zijn herstel- en veerkrachtplan overeenkomstig artikel 27 van Verordening (EU) 2021/241. Het verslag over de maatregelen die in het kader van de procedure bij buitensporige tekorten zijn genomen, is opgenomen in het jaarlijkse voortgangsverslag.
- (9) De groei van het reële bbp in 2025 bedroeg 4,0 % en de GICP-inflatie 2,4 %. Volgens de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie zal het reële bbp in 2026 groeien met 3,7 % en in 2027 met 3,6 %, bij een GICP-inflatie van 2,7 % in 2026 en 2,3 % in 2027.

⁸ Mededeling van de Commissie, “Hogere defensie-uitgaven opvangen binnen het stabiliteits- en groeipact”, Brussel, 19 maart 2025, C(2025) 2000 final.

⁹ De jaarlijkse voortgangsverslagen 2026 zijn beschikbaar op: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

- (10) Volgens gegevens van Eurostat¹⁰ is het overheidstekort van Malta gedaald van 3,4 % van het bbp in 2024 tot 2,2 % van het bbp in 2025. De daling van het tekort in 2025 geeft een hoge groei van de ontvangsten weer, onder meer uit vennootschapsbelasting en indirecte belastingen, hoofdzakelijk gedreven door de groei van het nominale bbp en de belastinggrondslag, alsmede door aanzienlijke uitzonderlijke belastingopbrengsten. Aan de andere kant bleven, ondanks een zich niet-herhalende aanzienlijke kapitaaloverdracht naar de nationale luchtvaartmaatschappij in 2024, de overheidsuitgaven significant stijgen, met een aanzienlijke toename in de loonkosten en het intermediair verbruik van de overheid, alsmede een eenmalige uitgave als gevolg van een gerechtelijke uitspraak. Op basis van de op de afsluitdatum van de prognoses bekende beleidsmaatregelen wordt in de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie uitgegaan van een tekort van 2,2 % van het bbp in 2026 en 2,1 % van het bbp in 2027.
- (11) Uitgaande van de ramingen van de Commissie was de begrotingskoers¹¹, die zowel op nationaal niveau als door de EU gefinancierde uitgaven omvat, in 2025 contractief, met 0,6 % van het bbp. Deze wordt naar verwachting neutraal in 2026 en contractief, met 0,5 % van het bbp, in 2027.
- (12) Volgens gegevens van Eurostat¹² is de overheidsschuld van Malta gestegen van 45,9 % van het bbp eind 2024 tot 46,4 % van het bbp eind 2025. Op basis van de op de afsluitdatum van de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie bekende beleidsmaatregelen wordt er in die prognoses van uitgegaan dat de schuldquote zal dalen tot 46,2 % eind 2026 en stabiel zal blijven op dat niveau tot eind 2027.

¹⁰ Euro-indicatoren van Eurostat, 22 april 2026.

¹¹ De begrotingskoers wordt gedefinieerd als een maatstaf van de jaarlijkse verandering in de onderliggende begrotingssituatie van de overheid. Op basis daarvan wordt de economische impuls beoordeeld die uitgaat van het begrotingsbeleid – zowel het op nationaal niveau gefinancierde beleid als het beleid dat uit de EU-begroting wordt gefinancierd. De begrotingskoers wordt gemeten als het verschil tussen i) het groeipotentieel op middellange termijn en ii) de verandering in de primaire uitgaven (discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde niet meegerekend), inclusief de uitgaven gefinancierd door niet terug te betalen steun (subsidies) uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit en andere Uniefondsen.

¹² Euro-indicatoren van Eurostat, 22 april 2026.

- (13) Volgens gegevens van Eurostat¹³ bedroegen de totale defensie-uitgaven van de overheid in Malta in 2025 0,5 % van het bbp. Volgens de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie stijgen deze in 2026 tot 0,6 % van het bbp.
- (14) De Unie wordt nog steeds geconfronteerd met risico's op verstoringen van de energievoorziening en hoge prijsvolatiliteit, die worden verergerd door geopolitieke spanningen met gevolgen voor de mondiale olie- en gasmarkten. Uit de ervaring met de energiecrisis van 2022-2023 is gebleken dat brede en niet-gerichte maatregelen hoge begrotingskosten met zich meebrengen en in sociaal en economisch opzicht inefficiënt zijn. Sinds het uitbreken van de oorlog in het Midden-Oosten in februari 2022 heeft Malta geen nieuwe budgettaire beleidsmaatregelen vastgesteld om de gevolgen van de hoge energieprijzen voor huishoudens en bedrijven te verzachten¹⁴. Sinds de energiecrisis in 2022 heeft Malta de elektriciteits- en brandstofprijzen voor huishoudens evenwel bevroren op een van de laagste niveaus in de EU. Volgens de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie nemen de begrotingskosten van deze niet-tijdelijke en niet-gerichte energiesubsidies naar verwachting toe van 0,9 % van het bbp in 2025 tot ongeveer 1,4 % van het bbp in 2026.
- (15) Volgens de berekeningen van de Commissie stegen de netto-uitgaven van Malta met 5,6 % in 2025 en met 22,2 % cumulatief in 2024 en 2025. De groei van de netto-uitgaven in 2025 ligt onder het aanbevolen maximale groeipercentage. Wanneer 2024 en 2025 samen worden beschouwd, komt het cumulatieve groeipercentage van de netto-uitgaven uit boven het aanbevolen maximale groeipercentage, met een afwijking van in totaal 2,3 % van het bbp.

¹³ Eurostat, overheidsuitgaven door classificatie van overheidsfuncties (COFOG).

¹⁴ Dit weerspiegelt de situatie op de afsluitdatum van de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie (4 mei 2026).

- (16) Volgens de berekeningen van de Commissie zullen de netto-uitgaven van Malta naar verwachting toenemen met 6,1 % in 2026 en met 29,7 % cumulatief in 2024, 2025 en 2026. De verwachte groei van de netto-uitgaven in 2026 ligt boven het aanbevolen maximale groeipercentage, met een afwijking van 0,1 % van het bbp op jaarbasis. Wanneer 2024, 2025 en 2026 samen worden beschouwd, komt ook het verwachte cumulatieve groeipercentage van de netto-uitgaven uit boven het aanbevolen maximale groeipercentage, met een afwijking van in totaal 2,2 % van het bbp.
- (17) De fiscale kloven verminderen door de naleving van de belastingregels te verbeteren, het aanpakken van belastingontwijking en belastingontduiking, en het bestrijden van agressieve fiscale planning, blijven belangrijk om eerlijke en efficiënte belastingstelsels te garanderen. De totale belastingontvangsten als percentage van het bbp van Malta liggen ruim onder het EU-gemiddelde, en zijn sterk afhankelijk van vennootschapsbelasting. De algemene belastingmix is beperkt, wat het gevolg is van het kleine aandeel van de milieubelasting en het ontbreken van terugkerende belastingen op onroerend goed. Gezien de overloopeffecten van agressieve fiscaleplanningsstrategieën tussen de lidstaten is een gecoördineerd optreden ter aanvulling van de EU-wetgeving door middel van nationaal beleid van alle lidstaten van het grootste belang. Malta heeft maatregelen genomen om agressieve fiscaleplanningspraktijken aan te pakken, afgestemd op de EU-normen, het OESO-richtsnoer en zijn verplichtingen uit hoofde van de gedragscode. Zolang Malta geen bronbelasting — of gelijkwaardige defensieve maatregelen — heft op rente-, dividend- en royaltybetalingen door in Malta gevestigde ondernemingen naar rechtsgebieden met een nultarief en laagbelastende jurisdicties om ervoor te zorgen dat bedrijven hun winsten niet onbelast naar niet-EU-landen kunnen verschuiven, blijft het risico van dubbele niet-belasting van deze winsten hoog. Verder blijft de behandeling van in Malta gevestigde ondernemingen die er niet gedomicilieerd zijn, een risico van dubbele niet-belastingheffing vormen voor zowel ondernemingen als particulieren.

- (18) Malta's sector voor aanvullende pensioenvoorziening heeft mogelijkheden voor groei ter ondersteuning van de toereikendheid van het inkomen uit pensioenen en het beperken van de toekomstige budgettaire druk als gevolg van vergrijzing. Hoewel vrijwillige pensioenregelingen van de tweede en derde pijler beschikbaar zijn, blijft de deelname hieraan beperkt. Aan de andere kant vertrouwt het pensioensysteem in Malta in grote mate op pensioenen op basis van de eerste pijler, waarvoor begrenzungen gelden die de gemiddelde batenverhouding verminderen tot ongeveer 38,3 %, een van de laagste in de EU vergeleken met het EU-gemiddelde van 47 %. Het versterken van aanvullende pensioenen kan bijdragen tot het verbeteren van de toereikendheid van het inkomen uit pensioenen en het versterken van de duurzaamheid van de overheidsfinanciën.
- (19) De systematische, daadwerkelijke en tijdige betrokkenheid van lokale en regionale autoriteiten, sociale partners, maatschappelijke organisaties en andere relevante belanghebbenden blijft van essentieel belang om te zorgen voor een breed gevoelde verantwoordelijkheid voor de succesvolle uitvoering van de financieringsinstrumenten van de Unie, ook in de context van het Europees Semester.

- (20) In Malta ligt het uitvoeringstempo voor de cohesiebeidsprogramma's, die steun omvatten uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO), het Fonds voor een rechtvaardige transitie (JTF), het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+) en het Cohesiefonds (CF), boven het gemiddelde tempo op EU-niveau, zowel bij de projectselectie als bij betalingen. Het is belangrijk om de huidige dynamiek vast te houden en tegelijkertijd het effect van investeringen in de praktijk te maximaliseren. Malta onderneemt in het kader van zijn cohesiebeidsprogramma's al acties om het concurrentievermogen en de groei te bevorderen. Toch kan op sommige gebieden verdere versterking nodig zijn, onder meer op het gebied van energie-efficiëntie en investeringen in hernieuwbare energiebronnen, alsmede sociale inclusie en gelijkwaardige deelname aan de arbeidsmarkt. Het is van essentieel belang ervoor te zorgen dat de nieuwe investeringen die Malta in zijn tussentijdse evaluatie van de cohesiebeidsfondsen heeft vastgesteld, met name die welke verband houden met de vijf prioriteiten die in de verordening inzake de tussentijdse evaluatie¹⁵ zijn vastgesteld, snel en doeltreffend worden gerealiseerd.
- (21) Malta wordt geconfronteerd met diverse uitdagingen in verband met onderzoek en innovatie, het aantrekken en behouden van hooggekwalificeerde arbeidskrachten, het gerechtelijk apparaat, de productie en inzet van hernieuwbare energiebronnen, energie-efficiëntie in gebouwen, verkeerscongestie en duurzame mobiliteit, hoge subsidies voor fossiele brandstoffen, de kwaliteit en de relevantie voor de arbeidsmarkt van onderwijs en opleiding, de discrepantie tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden, de inclusiviteit van onderwijs en opleiding, de kwaliteit van laaggeschoolde banen en afval- en waterbeheer.

¹⁵ Verordening (EU) 2025/1914 van het Europees Parlement en de Raad van 18 september 2025 tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1058 en Verordening (EU) 2021/1056 wat betreft specifieke maatregelen voor het aanpakken van strategische uitdagingen in het kader van de tussentijdse evaluatie.

- (22) Onderzoek en innovatie blijven in de economie van Malta een kleine rol spelen, met aanhoudend lage investeringen in onderzoek en ontwikkeling, waardoor de innovatieprestaties van het land worden beperkt. Ondanks een stijging in absolute cijfers blijft de algemene intensiteit van O&O behoren tot de laagste in de EU (0,54 % van het bbp in 2024, vergeleken met het EU-gemiddelde van 2,24 %), wat het gevolg is van de beperkte investeringen door zowel de overheidssector als de private sector. Met name de overheidsuitgaven voor O&O zijn laag (0,16 % van het bbp in 2024, ten opzichte van het EU-gemiddelde van 0,72 %), waardoor het vermogen van onderzoeksinstituten om sterke wetenschappelijke capaciteiten te ontwikkelen wordt belemmerd. Voor private investeringen is het beeld vergelijkbaar, met uitgaven uitgedrukt als percentage van het bbp die zwak blijven (0,38 %, vergeleken met het EU-gemiddelde van 1,49 %) en bedrijven die beperkt gebruikmaken van ondersteuningsregelingen. Over het geheel genomen bevinden de belangrijkste maatregelen voor het stimuleren van zowel publieke als private investeringen zich nog in een vroeg stadium, voor overheidssteunregelingen is een meer gerichte uitvoering nodig, en een versterkte samenwerking tussen de academische wereld en de zakenwereld is essentieel voor het bevorderen van innovatie van producten en diensten.
- (23) Het vermogen van Malta om de transitie naar een economie met een hogere productiviteit te maken, hangt af van zijn vermogen hooggekwalificeerde arbeidskrachten aan te trekken en te behouden. Aanhoudende tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden, en discrepanties tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden, met name voor hooggekwalificeerde beroepen en STEM-beroepen, kunnen de groeivoorzichten van Malta ondermijnen. Hoewel Malta een aantal stappen heeft genomen om hooggekwalificeerde werknemers aan te trekken en te behouden, zijn er verdere inspanningen nodig, waaronder een meer doelgericht gebruik van migratie van geschoolde personen ter ondersteuning van groei in zijn economische sectoren met een hoge toegevoegde waarde. Een sterker gebruik van instrumenten voor informatie met betrekking tot vaardigheden in het beleid voor economische ontwikkeling, en ontwikkeling van de economische, juridische en sociale infrastructuur voor het aantrekken en behouden van talent kunnen Malta helpen om zich aan te passen aan een groeimodel met hogere productiviteit.

- (24) Het gerechtelijk apparaat wordt nog steeds geconfronteerd met aanzienlijke vertragingen, waarbij de tijd die nodig is om in eerste aanleg rechterlijke uitspraken in burgerlijke en handelszaken te verkrijgen, een van de langste in de EU is. De tijd die nodig is voor het beslechten van bestuursrechtelijke zaken in eerste aanleg blijft de langste in de EU. Hoewel er in recente jaren vooruitgang is geboekt, blijven de middelen voor de rechterlijke macht een zorg, met een tekort aan gebouwen en personeel. Met name het aantal rechters per inwoner is het op twee na laagste in de EU, met een zeer hoog aantal zaken per rechter in burgerlijke, handels- en bestuursrechtelijke kwesties. Ondanks bescheiden vooruitgang op het gebied van digitalisering zijn er vertragingen in de uitvoering van de nationale strategie voor digitale rechtspraak en blijven er nog kritieke lacunes bestaan, waarbij essentiële gerechtelijke taken nog steeds op papier worden afgehandeld. Malta blijft nog altijd achter in vergelijking met andere lidstaten wat betreft het bevorderen van alternatieve geschillenbeslechting, die een belangrijke rol kan spelen in het verlichten van de belasting van het gerechtelijk apparaat. De herziening en verbetering van de wetboeken van rechtsvordering zou ook helpen bij het versnellen van processen.
- (25) Het aandeel van hernieuwbare energiebronnen in het bruto eindverbruik van energie (17,2 % in 2024) en in de elektriciteitsmix (16,7 % in 2025) blijft in Malta zeer laag en ruim onder het EU-gemiddelde. De opwekking van hernieuwbare energie is vrijwel uitsluitend afkomstig uit zonne-energie, met een zeer klein deel biomassa- of hernieuwbare brandstoffen, terwijl er geen opwekking uit wind- of waterkracht is geregistreerd. Malta heeft aangekondigd dat er naar verwachting tussen nu en 2033 een nieuw drijvend windmolenpark op zee gereed zal zijn, wat een belangrijke stap zou betekenen in het verhogen van het geïnstalleerde hernieuwbare-energievermogen. Er zijn mogelijkheden om het potentieel van zonne- en windenergieprojecten op zee verder te benutten, en om toepassingen op het land uit te breiden. Het opvoeren van de inspanningen hieromtrent, rekening houdend met geografische beperkingen, zou Malta kunnen helpen de inzet van hernieuwbare energiebronnen te versnellen.
- (26) Sinds 2019 is het energieverbruik in de meeste sectoren in Malta stijgende, voornamelijk in woongebouwen, in de context van een scherpe bevolkingsgroei. Verdere maatregelen voor de renovatie van het gebouwenbestand zouden bijdragen aan de aanpak van deze stijgende trend.

- (27) De verkeerscongestie houdt aan en vormt een aanzienlijke structurele uitdaging, met negatieve effecten op het milieu, het concurrentievermogen van de economie en de levenskwaliteit van burgers. Zonder verdere beleidsmaatregelen zullen de economische kosten van verkeerscongestie tegen 2030¹⁶ naar verwachting oplopen tot 917 miljoen EUR per jaar. Ondanks inspanningen voor het verbeteren van het openbaar vervoer en het opnieuw vormgeven van mobiliteit in Malta, hebben maatregelen de afhankelijkheid van privéauto's nog niet significant verminderd. In 2024 meldde 58 % van de inwoners van Malta dat zij nooit van het openbaar vervoer gebruikmaken. De vervoerssector blijft ook de primaire bron van broeikasgasemissies in het kader van de lastenverdelingsverordening, en is goed voor 48 % van dergelijke emissies in 2024, wat een toename van 45 % is ten opzichte van 2005. Deze trend houdt aan, ondanks het feit dat het aandeel emissievrije voertuigen is opgelopen tot 37,7 % van de nieuwe registraties van personenauto's in 2024, wat een toename van 17,4 procentpunt is ten opzichte van het voorgaande jaar. Bovendien blijft de Maltese vervoersinfrastructuur in hoge mate kwetsbaar voor klimaatgerelateerde risico's, met een vervoerskwetsbaarheidsindex van 0,42, een van de hoogste scores in de EU. Indien Malta verkeerscongestie en groeiende emissies uit vervoer wil aanpakken, is een duurzaam mobiliteitsbeleid nodig dat het gebruik van auto's ontmoedigt, onder meer door de introductie van speciale busstroken, waardoor de toegang van voertuigen in gebieden met veel congestie wordt beperkt en de beschikbaarheid van parkeergelegenheid vermindert. Tegelijkertijd zou het verbeteren van de efficiëntie van weg- en zeevervoer, in combinatie met investeringen in duurzame mobiliteit, met name infrastructuur voor actieve mobiliteit zoals uitgebreide fiets- en voetgangersnetwerken, evenals emissievrije bussen en infrastructuur voor alternatieve brandstoffen zorgen voor een omslag naar duurzamere en multimodale vervoersopties. Extra investeringen zijn nodig om de weerbaarheid tegen klimaatgerelateerde risico's, waaronder extreme weersomstandigheden, te versterken.

¹⁶ Ministerie voor Transport, Infrastructuur en Openbare Werken van Malta, 2026. Masterplan Nationaal Transport 2030. <https://infrastructure.gov.mt/wp-content/uploads/2026/01/NATIONAL-TRANSPORT-MASTERPLAN-2030.pdf>.

- (28) Zonder geplande uitfasering waren subsidies voor fossiele brandstoffen goed voor ongeveer 1 % van het bbp van Malta in 2024, aanzienlijk hoger dan het EU-gemiddelde van 0,32 %. Subsidies voor fossiele brandstoffen ontmoedigen investeringen in hernieuwbare energiebronnen, in energie-efficiëntie en in de elektrificatie van vervoer, die zouden kunnen bijdragen aan het behalen van klimaatdoelen, het verbeteren van energiezekerheid en het bevorderen van een betere levenskwaliteit in Malta. Tegelijkertijd leggen de subsidies voor fossiele brandstoffen in Malta een zware last op de begroting. Ze zorgen niet voor een kostenefficiënte ondersteuning van de economie tijdens perioden van hoge internationale energieprijzen en bieden geen gerichte aanpak van energiearmoede.
- (29) Malta produceert een van de hoogste niveaus van afval per hoofd van de bevolking in de EU, waarvan het leeuwendeel naar een stortplaats wordt afgevoerd, wat een aanzienlijke druk op het natuurlijk milieu van het eiland oplevert. In 2024 bereikte de productie van gemeentelijk afval een hoeveelheid van 621 kg per hoofd van de bevolking, wat een van de hoogste cijfers in de EU is, terwijl het recyclepercentage met 16,7 % gevaarlijk laag bleef en significant lager was dan het EU-gemiddelde van 48 %. Malta is er al niet in geslaagd de doelstelling voor het recyclen van gemeentelijk afval van 50 % in 2020 te halen en loopt nu het gevaar de doelstelling van 55 % in 2025 te missen. Bovendien bevond het percentage voor het storten van gemeentelijk afval in 2023 zich op 74 %, wat ver boven het EU-gemiddelde van 22 % ligt. Het aanzienlijke verschil tussen het huidige percentage gestort afval en de doelstelling voor gestort gemeentelijk afval van 10 % in 2035 blijft een grote zorg. Ondanks toegenomen investeringen in afvalbeheerinfrastructuur en de start van verschillende initiatieven voor hergebruik en recycling, hebben de ingevoerde maatregelen nog niet tot meetbare effecten op de afvalbeheerprestaties geleid. Daarom zou het goed voor Malta zijn de afvalhiërarchie in acht te nemen door prioriteit te geven aan afvalpreventie, het versterken van recycling en de circulaire economie, beide via een strengere handhaving van bestaande nationale afvalwetgeving en door het uitbreiden van de infrastructuur voor recycling en hergebruik, terwijl geplande investeringen in afvalverwerkende faciliteiten worden versneld om zo de praktijk van het storten van afval te verminderen.

- (30) Malta heeft te maken met structurele waterschaarste, die wordt verergerd door een aanzienlijke bevolkingsgroei, een stijgende temperatuur en langdurige droogten, waardoor de beschikbaarheid van zoet water aanzienlijk is verminderd. Deze uitdaging wordt nog eens benadrukt door de seizoensgebonden wateronttrekkingsindex-plus (WEI+), die in het derde kwartaal van 2023 66,7 % bereikte, wat het op één na hoogste niveau is onder EU-lidstaten, en een ernstige waterschaarste aangeeft. De steeds grotere vraag naar water, primair gedreven door de toeristische, agrarische, binnenlandse en industriële sectoren, maakt de schaarste nog erger. In reactie hierop heeft Malta geprobeerd deze druk te verminderen door middel van grondwateronttrekking en een verhoogd gebruik van zeewaterontzilting. Afgezien van waterschaarste blijft een lage waterkwaliteit een aanhoudend probleem in Malta. Zoals beschreven in het derde stroomgebiedbeheersplan van Malta verkreeg slechts 58 % van de oppervlaktewaterlichamen (berekend naar aantal) een goede of hoge ecologische status, terwijl slechts 45 % een goede chemische status haalde. Ten aanzien van het grondwater behaalde 82 % van de grondwaterlichamen (berekend naar oppervlak) geen goede kwantitatieve status en behaalde 100 % geen goede chemische status. De grootste belasting op de kwaliteit van het oppervlaktewater en grondwater wordt gevormd door agrarische activiteiten en zoutintrusie als gevolg van overmatige waterwinning. Bovendien voldoen twee Maltese agglomeraties nog steeds niet aan de richtlijn inzake de behandeling van stedelijk afvalwater. Om deze uitdagingen aan te pakken, zou het goed zijn voor Malta om meer te investeren in infrastructuur voor stedelijke regenwateropvang en op de natuur gebaseerde oplossingen, waardoor overstromingsrisico's kunnen worden beperkt en het bijvullen van grondwater kan wordt verbeterd. Bovendien lijken een strengere regelgeving voor de winning van grondwater en een grotere afvalwaterzuiveringscapaciteit nodig te zijn voor het verbeteren van de waterkwaliteit, het verhogen van de hoeveelheid water, en het aanpakken van de verontreiniging van oppervlakte- en grondwater.
- (31) In het licht van de cruciale rol van menselijk kapitaal bij het versterken van het concurrentievermogen en de strategische autonomie van de Unie, heeft de Raad de lidstaten in 2026 aanbevolen dringend actie te ondernemen om iets te doen aan de structurele uitdagingen in verband met menselijk kapitaal op het vlak van vaardigheden, onderwijs en opleiding, die het concurrentievermogen belemmeren. De tot Malta gerichte landspecifieke aanbevelingen 2026 kunnen bijdragen tot de uitvoering van de aanbeveling van de Raad over menselijk kapitaal in de Unie.

- (32) Tekorten aan vaardigheden en discrepanties tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden brengen het risico met zich mee dat de sterke arbeidsmarkt van Malta wordt ondermijnd en de groene en digitale transitie van het land worden belemmerd. Ondanks het grote aantal vacatures blijven er kritieke lacunes op het gebied van informatie- en communicatietechnologie (ICT), de bouw, de gezondheidszorg, het onderwijs en functies in de groene transitie, waarbij 43 % van de bedrijven een gebrek aan medewerkers met groene vaardigheden heeft, en twee derde melding maakt van een onvoorbereid personeelsbestand. De vaardigheden die door het onderwijs- en opleidingssysteem van Malta worden geleverd, zijn niet altijd afgestemd op de vraag van de arbeidsmarkt, wat ook wordt veroorzaakt door een gefragmenteerd beheer van vaardigheden en voorspellingsvermogen. De versterking van instrumenten voor informatie met betrekking tot vaardigheden kan helpen om op de behoeften van de arbeidsmarkt te anticiperen en bestaande discrepanties aan te pakken. Afgestudeerden in wetenschap, technologie, engineering en wiskunde (STEM) vormen 13,8 % van de afgestudeerden op postsecundair niveau, wat aanzienlijk lager is dan het EU-gemiddelde, en met een lager aantal vrouwen. In 2023 was Malta een van de EU-lidstaten met het laagste aantal inschrijvingen voor STEM op postsecundair niveau. Trajecten voor beroepsonderwijs en -opleiding schieten ook tekort, met beperkt leren op de werkplek en een beperkt gebruik van aan STEM gerelateerde programma's voor beroepsonderwijs en -opleiding, vooral onder vrouwen. De deelname van volwassenen aan onderwijs blijft ongelijk, waarbij slechts een klein deel van de grote groep laaggeschoolde volwassenen deelneemt aan opleidingen. Aanhoudende lacunes in basisvaardigheden verergeren deze uitdaging: één op de drie 15-jarigen heeft geen basisvaardigheden op het gebied van wiskunde, lezen of wetenschappen, en de helft van de 12- tot 13-jarigen beschikt niet over digitale basisvaardigheden. Zwakke punten wat betreft het aanbod van docenten, professionele ontwikkeling en ondersteuning voor in toenemende mate diverse klaslokalen brengen het risico met zich mee dat de capaciteit van het onderwijssysteem voor het verbeteren van de leerresultaten wordt beperkt. Om deze problemen aan te pakken, is het versterken van de kwaliteit en de relevantie voor de arbeidsmarkt van onderwijs en opleiding, van het gebruik van instrumenten voor informatie met betrekking tot vaardigheden, van lerarenopleidingen, van beroepsonderwijs en -opleiding op de werkplek, en van bijscholing van volwassenen, met name op het gebied van STEM en de groene transitie, essentieel voor het verminderen van tekorten, het verbeteren van onderwijsresultaten en het afstemmen van vaardigheden op de behoeften van de arbeidsmarkt.

- (33) De beperkte inclusiviteit van onderwijs en opleiding die al in het onderwijs voor jonge kinderen begint, belemmert het potentieel van mensen in kwetsbare situaties. Door een gebrek aan voldoende gekwalificeerd onderwijzend personeel en ondoeltreffende onderwijspraktijken en leerplannen is het systeem niet voldoende afgestemd op alle kinderen, met inbegrip van leerlingen met een handicap. Aanhoudende verschillen in leer- en werkgelegenheidsuitkomsten gerelateerd aan sociaal-economische achtergrond en schooltype geven aan dat er nog aanzienlijke uitdagingen ten aanzien van gelijkheid zijn. Met name ondermaatse prestaties komen veel voor onder leerlingen met een kansarme sociaal-economische achtergrond: 51,5 % leveren ondermaatse prestaties op het gebied van lezen, 47,7 % op het gebied van wiskunde en 46,0 % op het gebied van wetenschappen. Bovendien blijft het aantal vroegtijdige schoolverlaters in het bijzonder hoog onder jongeren met een handicap, waarbij een aanzienlijk aantal jongeren met een handicap geen baan heeft, of onderwijs of een opleiding volgt. Ten aanzien van onderwijs en opvang voor jonge kinderen verbindt het systeem in Malta op dit moment het recht op onderwijs en opvang voor jonge kinderen aan de activiteiten van de ouders (werk, opleiding of onderwijs) en niet aan een universeel recht of een recht op basis van armoede. Hoewel de recente bepalingen zijn uitgebreid tot bepaalde groepen werkloze ouders, blijft de participatiekloof tussen kinderen die met armoede of sociale uitsluiting worden bedreigd en kinderen die niet met armoede of sociale uitsluiting worden bedreigd, zeer groot: die laatsten hebben een bijna tweemaal zo grote kans (48,2 %) om meer dan 25 uur onderwijs en opvang voor jonge kinderen per week bij te wonen dan kinderen die wel met armoede of sociale uitsluiting worden bedreigd (24,9 %). Er blijven ook zorgen over de kwaliteit van het aangeboden onderwijs en de opvang voor jonge kinderen. Recente schattingen wijzen erop dat meer dan een vijfde van de kinderverzorg(st)ers niet over relevante pedagogische kwalificaties beschikt, wat de mogelijkheden om de vroege ontwikkeling van vaardigheden te ondersteunen kan beperken, met name voor kansarme groepen. Het versterken van doelgerichte ondersteuning van kinderen met een kansarme achtergrond en kinderen met extra behoeften, ongeacht de werkgelegenheidssituatie of opleidingsachtergrond van hun ouders, lijkt noodzakelijk.

- (34) Een ongelijke kwaliteit van banen vormt een belemmering voor het behoud van werknemers. Het aandeel laagbetaalde banen is toegenomen, waarbij meer dan 10 % van de werknemers in de afgelopen vier jaar in een laagbetaalde baan is blijven hangen, wat onevenredig veel vrouwen en onderdanen van derde landen treft. Malta meldt ook een relatief hoog aandeel atypische werktijden (39,1 % van de werknemers, vergeleken met 32,6 % in de EU). Verschillende sectoren, zoals de gezondheidszorg, doen in toenemende mate een beroep op werknemers uit derde landen. Onderdanen van derde landen die actief zijn in een laaggeschoolde baan hebben echter vaak te maken met slechtere arbeidsomstandigheden en een lage kwaliteit van het werk op verschillende vlakken: lange werktijden, een hoger verloop, begrensde carrièrevooruitzichten, beperkte rechten bij verlies van werk en slechtere omstandigheden op het gebied van gezondheid en veiligheid op de werkplek. Armoede onder werkenden heeft ook een onevenredig effect op onderdanen van derde landen (17,3 % vergeleken met 5,6 % van de autochtone bevolking). De capaciteit van de arbeidsinspectie is vergroot, maar blijft onder de normen van de Internationale Arbeidsorganisatie en de sancties voor overtredingen zijn nog steeds relatief laag. Het aanpakken van zorgen over de kwaliteit van banen, in nauwe samenwerking met sociale partners, en het verder versterken van de arbeidsinspectie kan een positief effect op het werknemersverloop en het hoge aantal vacatures hebben.
- (35) Aangezien de economieën van de lidstaten van de eurozone in hoge mate met elkaar zijn verweven en zij collectief bijdragen tot de werking van de economische en monetaire unie, heeft de Raad in 2026 de lidstaten van de eurozone aanbevolen actie te ondernemen, onder meer via hun herstel- en veerkrachtplannen, teneinde uitvoering te geven aan de aanbeveling van 2026 over het economisch beleid van de eurozone. Voor Malta draagt aanbeveling 1 bij tot de uitvoering van de eerste, tweede en derde aanbeveling over de eurozone, aanbeveling 2 tot de uitvoering van de vierde aanbeveling over de eurozone, aanbevelingen 3 tot de uitvoering van de vijfde en zevende aanbeveling over de eurozone, aanbeveling 4 tot de uitvoering van de zevende aanbeveling over de eurozone, en aanbeveling 6 tot de uitvoering van de vijfde aanbeveling over de eurozone,

BEVEELT AAN dat Malta in 2026 en 2027 de volgende acties onderneemt:

1. Maatregelen nemen om de netto-uitgaven onder controle te houden zodat deze in overeenstemming zijn met de door de Raad op 21 januari 2025 aanbevolen maximale groeipercentages, gezien de in 2025 geconstateerde en door de Commissie voor 2026 verwachte materiële afwijking ten opzichte van het aanbevolen maximum voor de netto-uitgaven. De algehele uitgaven en gereedheid op het gebied van defensie en veiligheid verhogen, in overeenstemming met punt 53 van de conclusies van de Europese Raad van 19 maart 2026, en tegelijkertijd de schuldhoudbaarheid waarborgen en zorgen voor een efficiënte besteding van de uitgaven en een geleidelijke aanpassing van de begroting om structureel hogere defensie-uitgaven te kunnen financieren. Ervoor zorgen dat maatregelen die worden genomen om de gevolgen van de stijgende energieprijzen te verzachten, tijdelijk zijn, dat ze gericht zijn op de bescherming van kwetsbare huishoudens of op de behoeften van energie-intensieve bedrijven, dat ze stimulansen voor energiebesparing in stand houden en dat de begrotingskosten van die maatregelen verenigbaar zijn met de toezeggingen binnen het begrotingskader van de EU. Om de resterende risico's van agressieve fiscale planning aan te pakken, een bronbelasting op uitgaande betalingen invoeren of gelijkwaardige defensieve maatregelen nemen, en de regels voor niet-gedomicilieerde ondernemingen wijzigen. De sector aanvullende pensioenen bevorderen, met name via bedrijfspensioenregelingen.
2. Zorgen voor continuïteit van de hervormingen en investeringen die in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit worden uitgevoerd. De uitvoeringsdynamiek voor de cohesiebeidsprogramma's vasthouden, in voorkomend geval voortbouwend op de heroriëntatie naar strategische prioriteiten en de flexibiliteit die zijn overeengekomen in de context van de tussentijdse evaluatie van het kader voor het cohesiebeleid.
3. Onderzoek en innovatie verder versterken door de publieke investeringen in O&O te verhogen en private investeringen in O&O te stimuleren, via doeltreffende ondersteuningsregelingen en sterkere banden tussen de academische wereld en het bedrijfsleven. Het aantrekken en behouden van hooggekwalficeerde werknemers versterken. De efficiëntie van het gerechtelijk apparaat versterken door de achterstand bij de behandeling van rechtszaken aan te pakken en de duur van procedures te verminderen.

4. De productie en uitrol van hernieuwbare energie versnellen en kostenefficiënte energie-efficiëntiemaatregelen uitvoeren, ook voor gebouwen, en tegelijkertijd de energiezekerheid en klimaatveerkracht vergroten. Verkeerscongestie en vervoersemisssies aanpakken door middel van een evenwichtige en geïntegreerde aanpak, door het openbaar vervoer efficiënter en aantrekkelijker te maken, multimodaliteit te vergemakkelijken en te investeren in infrastructuur voor actieve mobiliteit, teneinde het autogebruik te verminderen, alsook in klimaatbestendige vervoersinfrastructuur. Subsidies voor fossiele brandstoffen uitfaseren die niet tijdelijk zijn en die niet gericht zijn op de meest kwetsbare huishoudens en bedrijven.
5. Het afvalbeheer verbeteren door recycling en de circulaire economie te bevorderen, terwijl de afhankelijkheid van het storten van afval wordt verminderd. Duurzaam waterbeheer en de waterkwaliteit verbeteren door meer te investeren in waterwinning en hergebruik van water, en tegelijkertijd de verontreiniging van het oppervlakte- en grondwater aan te pakken.
6. De kwaliteit en de relevantie voor de arbeidsmarkt van onderwijs en opleiding versterken om lage onderwijsresultaten en aanhoudende tekorten en discrepanties tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden aan te pakken, vooral op het gebied van STEM, met name door de basisvaardigheden van scholieren en de initiële en permanente opleiding van leerkrachten te bevorderen en inschrijving in beroepsonderwijs en -opleiding en in volwasseneneducatie voor laaggeschoolden te stimuleren. De inclusiviteit van onderwijs en opleiding versterken, onder meer door het verbeteren van de toegang tot onderwijs en opvang van hoge kwaliteit voor jonge kinderen. Zorgen over de kwaliteit van laaggeschoolde banen aanpakken, onder meer voor onderdanen van derde landen, vooral door het versterken van de arbeidsinspectie.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad

De voorzitter